

Eén op de drie mensen krijgt kanker, dus ook mensen met een baan. Drie kankerpatiënten vertellen wat hun ziekte betekende voor hun professionele bestaan: 'Ik ben zelf maar over die pruik begonnen.'

*Door Joan Makenbach
Fotografie:
Erik Hijweege*

Pruik op de zaak

Bas Hermes (43), directeur bij Synergie International Recruitment. Getrouwd, vader van twee zoons, van 14 en 12, en een dochter van 11. Kreeg diagnose darmkanker in 2015.

Elke dinsdag zat ik anderhalf uur aan een druppelend chemo-infuus en nam ik de dag vrij. Woensdag werkte ik thuis omdat mijn ogen prikten. Donderdag ging ik al een paar uur naar kantoor en vrijdags was ik er helemaal. Zo deed ik dat gedurende de acht chemokuren die ik moest ondergaan. Verplicht rusten was niets voor mij. Van werken kreeg ik energie en ik had er veel behoefte aan om over projecten te praten, in plaats van te zwelgen in zelfmedelijden omdat ik kanker had.'

'Mijn verhaal begon half 2014 met vage buikpijnklachten. Ik had geen bloed in mijn ontlasting en gewoon eetlust, dus er was geen reden gealarmeerd te zijn. In anderhalf jaar tijd ben ik elf keer naar de huisarts gestapt vanwege aanhoudende pijn en elke keer hoorde ik iets anders; van een parasiet tot stress. Ik kreeg antibiotica of voedingstips. Niets hielp of het hielp slechts voor korte tijd.'

'Totdat mijn vrouw Marjolein en ik in oktober 2015 een weekend in Italië waren. Ik lag te creperen op de bank en zij belde het ziekenhuis. Er bleek een abces te zijn gesprongen dat op mijn dikke darm zat en ik werd direct opgenomen. Uiteindelijk heb ik daar zeven dagen gelegen. Jan-Hein, mijn rechterhand op de zaak, nam wat van mijn taken over, maar ik wilde in alle cc's gezet worden.

Vanuit bed kon ik prima mailen en het was een fijne afleiding, want ik snapte toch niets van de Italiaanse televisie.'

'Eenmaal in Nederland hoorde ik de werkelijke reden van mijn buikpijn: darmkanker met mogelijk uitzaaiingen in mijn buikvlies. Ik had ook geen gesprongen abces, maar de tumor had een gaatje gemaakt in mijn darm. Dat betekent eigenlijk een doodvonnis. Maar hoe gek het ook klinkt, ik ben geen seconde bang geweest. Voor mijn vrouw Marjolein, mijn gezin, mijn ouders en familie was het veel erger. Zij zagen mij lijden. Bij mijn vader die me bij elke chemo verzelde naar het ziekenhuis, zag ik het verdriet in zijn ogen. Hij, een kerngezonde man van zeventig, zat aan het bed van zijn zieke zoon. Dat hoort niet.'

Eén op de drie dood

'Zelf vond ik het eerder lastig dan angstig. Ik was er ook op gebrand mijn vrouw en kinderen te bewijzen dat je niet hoeft te sterven aan kanker. Marjoleins vader is aan kanker overleden, dus dat was hun associatie. Maar één op de drie dood, betekent nog altijd dat bijna zeventig procent overleeft.'

'Ik werd doorverwezen naar het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven, waar ze gespecialiseerd zijn in dit type kanker. Al snel na de vreselijke negatieve diagnose volgden allerlei positieve berichten. Nee, het zat niet in mijn longen en lever, noch in andere organen.

'De orde van de dag vond ik een prettiger gespreksonderwerp dan mijn medisch dossier'

Esther Liskamp (52), Vice President Sourcing & Procurement International bij FedEx. Getrouwd. Kreeg diagnose borstkanker in 2008 en eierstokkanker in 2016.

Als je aan mensen uit mijn team vraagt of ik wezenlijk anders ben op de werkvloer na mijn ziekte, denk ik dat ze ontkenkend reageren. Mijn assistent vindt dat ik iets ongeduldiger ben. Andere collega's noemen me socialer, al heb ik weinig geduld met klagers. Heb je het niet naar je zin in je baan, huis of huwelijk, dóé er iets aan. Zoek wat je kunt doen om je situatie te verbeteren en neem je leven in eigen hand. Iedereen heeft recht op zijn misère, maar met klagen om het klagen heb ik weinig compassie.'

'Twee keer had ik de pech kanker te krijgen én het geluk het te overleven. De eerste keer, in 2008, kreeg ik borstkanker; toen werkte ik nog voor een multinational. In 2016 bleek ik eierstokkanker te hebben; intussen zat ik bij mijn huidige werkgever. De twee ziekteprocessen verliepen verschillend. De eerste keer ben ik grotendeels vanuit huis blijven werken, ik woonde vlakbij. In de tweede en derde week na de chemo, die ik mijn grijze en witte weken noemde, kon ik aan de slag. De kantoortuin was een broedplaats van bacteriën, dus hield ik besprekingen aan mijn keukentafel. Toen ik aan de bestralingen moest, plande ik die laat in de middag, zodat ik overdag nog aan het werk kon. Maar de tweede keer woonde ik anderhalf uur van mijn werk. Dan wip je wat minder snel aan.'

'Eigenlijk dacht ik uit de gevaarzone te zijn: ik had al acht jaar lang braaf alle controles doorstaan, was al die tijd kankervrij geweest. Ik wist alleen niet dat ik genetisch belast was. Ik ben nooit gecontroleerd op genetische afwijkingen en de eierstokkanker was helaas verwant aan de borstkanker.'

Out of office niet aan

'Die diagnose had niet op een slechter moment kunnen komen. TNT was net overgenomen door FedEx en we zaten midden in het integratietraject. Een superleuk proces. Nog niet alle banen waren vergeven en ik aasde op de functie Vice President Sourcing & Procurement International toen ik van mijn artsen kreeg te horen dat ik direct moest worden geopereerd en daarna chemotherapie zou krijgen. Ik schatte mijn kansen op de baan laag in. Met mijn ziekte was ik nu niet bepaald een droomkandidaat. Op maandag ging ik onder het mes, de vrijdagavond ervoor belde mijn baas: hij gaf me alle rust en ruimte, maar wilde me wel laten weten dat die functie voor mij was. Ik vind dat nog steeds fantastisch en getuigen van ontzettend veel vertrouwen in mij.'

'Ik ben in augustus geopereerd; daarop volgden achttien weken chemotherapie. In januari 2017 ging ik voorzichtig aan de slag. In de tussenliggende tijd probeerde ik vanuit mijn bed het koninkrijk nog wel te besturen. Mijn out of office heb ik nooit aangehad. Ik ben

'Op maandag ging ik onder het mes, de vrijdagavond ervoor belde mijn baas: ik had de baan'

Nee, ik had geen stoma nodig. En na de operatie van de darmtumor kwam ook nog eens het allerbeste bericht: er waren godzijdank geen uitzaaingen gevonden in het buikvlies! Ik moest nog wel chemo, maar knapte zienderogen op.'

'Mijn werk heeft al die tijd als een warm bad gevoeld. Niemand vroeg wanneer ik dacht weer eens te komen. Ik mocht zelf bepalen hoe vaak en wanneer ik kwam en dat maakte het voor mij gemakkelijker. Als ik niet binnen een zesde van een seconde reageerde op mijn mail, wisten ze dat ze me met rust moesten laten. Ik wilde ook per se niet als patiënt worden behandeld.'

Soep van collega

'Als me werd gevraagd hoe het ging, riep ik snel "goed", om in één adem door te informeren naar die-en-die klant. Ik ging het gesprek niet uit de weg, maar de orde van de dag vond ik een prettiger gespreksonderwerp dan mijn medisch dossier. Niemand hoefde voor mij koffie te halen, dat deed ik zelf. Wel superlief was de soep van collega Ineke, die ze altijd meebracht. Een van de weinige dingen die niet naar zand smaakten in zo'n chemoweek.'

'Ik heb niet bewust een voorbeeld willen zijn als manager. Toevallig kent ons bedrijf een ontzettend laag ziekteverzuim. Parttimers plannen doktersbezoekjes op hun vrije dag en de algehele tendens is "je moet wel heel ziek zijn, wil je in bed blijven liggen". Maar het is echt niet zo dat ik me expres stoerder voordeed, ik vond het over de hele linie gewoon goed te doen. De bijwerkingen van de chemo leken op een flinke griep, maar daarna functioneerde ik weer prima.'

Timo de Grefte (56), bestuurder en toezichthouder, getrouwd, twee kinderen van 18 en 16. Kreeg in 2001 en 2012 de diagnose zaadbalkanker.

lichtelijk een controlfreak en wilde die periode van de nieuwe organisatie bewust meemaken. Werken deed ik niet omdat het moest, maar omdat het me structuur en afleiding gaf. Niets zo fijn als op dagen waarop alles knudde voelt, met budgetten bezig te zijn.'

Coupe combat

'Ik ben vrij open geweest over de kanker, maar heb het nou ook weer niet in de nieuwsbrief laten zetten. Mijn ervaring is dat als je zelf niet te moeilijk doet, je de angel eruit haalt voor anderen. De eerste keer dat ik met mijn pruik op kantoor kwam, durfde niemand daar iets over te zeggen. Toen heb ik dat zelf maar gedaan: "Ja, jongens dit is het voor nu." Na mijn laatste chemo vloog ik samen met collega's voor een meerdaagse meeting naar Dubai. Tijdens de nachtvlucht zette ik mijn pruik af. Daaronder zat mijn gemillimeterde "coupe combat": later hoorde ik dat collega's daar erg van waren geschrokken. Dat zijn ook de momenten waarop je van iemand die anoniem opgaat in het straatbeeld, verandert in een kankerpatiënt.'

'Inmiddels gaat het weer prima. Fysiek heb ik wel wat restklachten overgehouden, ik ben vergeetachtiger en sneller moe. Gelukkig kan mijn assistent goed nee zeggen en plant ze mijn agenda zo in, dat ik niet permanent hoeft te rennen en ook tijd heb voor een kop koffie of lunch tussendoor. Ik leef nu niet alsof het mijn laatste dag is, zoals veel mensen suggereren. Mijn leven was ook voor mijn ziekte helemaal zoals ik wilde. Ik werk nog steeds graag en kan ook goed andere dingen doen. Lekker uit eten en reizen met mijn man. Ik stel niets uit.'

Ik weet wat het is om de controle te verliezen, maar heb ook ervaren dat hoe diep een dal ook is, er altijd weer uitzicht is. Ik ben socialer geworden en kan beter relativeren. Door mijn ziekte weet ik: ik wil een baan waarin ik de leider kan zijn die ik echt ben. Ik voel me beter bij een organisatie met een maatschappelijk doel. Ook ben ik "Leiden na kanker" begonnen, een initiatief om andere bestuurders en topmanagers te begeleiden die na kanker terugkeren in het arbeidsproces.'

'Bij toeval werd er in 2012 een tumor van zes centimeter in mijn buik ontdekt. Het ging om een recidive van de oorspronkelijke zaadbalkanker die ik in 2001 had gehad. Mogelijk is er een restje blijven zitten. Het zorgde er in ieder geval voor dat ik flink door de medische mangel moest.'

'De eerste keer kanker was niet zo dramatisch. Ik werkte als Corporate Director voor voedingsmiddelenconcern Royal Wessanen. Ik was vier maanden uit de running en op het werk werden met kunst en vliegwerk de gaten opgevuld. Mede door een sportprogramma keerde ik fit terug. Na een jaar was ik bijna vergeten dat ik ooit kanker had gehad.'

'Elf jaar later was het een stuk ingrijpender. Het medische traject was heftig en zwaar. Ik moest worden geopereerd, kreeg een

dubbele dosis chemo en bestraling en zoveel rotzooi ingespoten dat ik meer dood dan levend was.'

'Op dat moment was ik voorzitter van de tweehoofdige raad van bestuur van GGNet, een baan waarin ik mijn ziel en zaligheid legde. Ik vertelde op het werk dat ik me ging concentreren op mijn genezing. Ik had geen idee wat de prognose zou zijn en hoe alles ging aflopen. Mijn hoofd stond in ieder geval niet naar werken. Ik kreeg alle support om aan mijn herstel te werken.'

Een stuk minder fit

'De chemo sloeg gelukkig goed aan. Tussen de kuren door verscheen ik af en toe op kantoor, want hoewel ik de neiging had me achter mijn ziekte te verschuilen, realiseerde ik me dat ik toch ooit terug moest in het proces. Het was mijn taak de drempel zo laag mogelijk te houden. Maar het blijft confronterend om met je kale kop binnen te stappen. Je ziet er "chemo-erig" uit.'

'Sowieso is terugkomen moeilijk. Je vindt je werk niet terug zoals je het hebt achtergelaten. Je omgeving is al die tijd gewoon doorgedaan en zie daar maar weer eens tussen te komen. Die periode vraagt net zoveel energie en tegenslagen als dealen met de kanker zelf. Er bestaan ook geen protocollen om na een heftige ziekte weer soepel in het arbeidsproces te stappen. Als je nog ziek bent, is er

veel compassie. Iedereen is heel lief. Zodra je er weer bent, slaat de barmhartigheid om in wantrouwen: ben je nog wel capabel voor de job? Ik sportte veel, maar fysiek was ik nog een tijd een stuk minder fit en sneller moe. Ook mentaal had ik een klap gehad; ik was serieus dicht bij de dood geweest.'

Kapitein te veel

'Wat niet meehielp, was dat er inmiddels iemand anders op mijn plek zat. Tijdens mijn ziekteproces was er een interimmer ingehuurd. Logisch. Commissarissen willen twee dingen: continuïteit van de organisatie en dat jij weer terugkomt. Die continuïteit bereik je niet met een bestuurder die niet inzetbaar is en van wie je ook niet weet hoe hij terugkomt. Dus is het verstandig een tussenpaus in te huren. Maar toen ik er klaar voor was om definitief terug te komen, bleek dat er iemand anders was aangenomen; een bestuur met één kapitein te veel op het schip. Ik voelde me daar niet prettig bij.'

'Bij mij heeft het er in geresulteerd dat ik na twee jaar ben opgestapt. Zonder ziekte was ik misschien nooit weggegaan. De baan die ik er had, was mijn droombaan. Als ik nog weleens verdriet heb over mijn ziekte, is het om het verlies van die job. Tegelijkertijd heeft het me sterker en zelfbewuster gemaakt en doe ik nu vooral dingen waarin ik mijn ervaringen kan integreren. Eén op de drie mensen krijgt kanker en daarvan zullen er een hele hoop ooit terug de werkvloer op moeten. Ik ben niet mijn ziekte, maar ik heb wel de knowhow om anderen te helpen.' □

'Toen ik eenmaal klaar was om definitief terug te komen, bleek dat er iemand anders was aangenomen'